

นิทานสุภาษิตจีน (153) 成语故事 (一五三)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในฉบับนี้คือ 一鼓作气/一鼓作氣 yì gǔ zuò qì (อี กู จั้ว ชี) โดย คำว่า 一yī,yì (อี,อี) แปลว่า หนึ่ง ในที่นี้จะหมายถึง อย่างเด็ดเดี่ยว 鼓 gǔ (กู) แปลว่า กลอง 作 zuò (จั้ว) แปลว่า ทำ ในที่นี้หมายถึงสร้าง(กำลังใจ) 气 qì (ชี) แปลว่า ลม อากาศ ในที่นี้หมายถึงพลัง กำลังใจ แรงฮึดสู้ เมื่อรวมกันแล้ว จะหมายถึงตี กลองหนึ่งทีสร้างกำลังใจให้ฮึดสู้ หมายถึงการตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยว การฮึดสู้ขึ้นมาอย่างเด็ดเดี่ยว โดยมักจะใช้กับการต่อสู้ หรือการทำการกิจอันใดที่อาจต้องใช้เวลา มีความยาก มีความเสี่ยง แต่ก็ตัดสินใจทำให้เสร็จได้ด้วยแรงฮึดครั้งเดียว ซึ่งอาจจะใกล้เคียงกับสุภาษิตไทยที่ว่ากัดฟันสู้ แม้จะไม่เหมือนกัน เสียทีเดียวแต่ก็น่าจะทำให้เข้าใจได้บ้าง ที่นำมาดูเรื่องราวในภาษิตคำนี้กัน

จีนในยุคชุนชิว 春秋 Chūn Qiū เมื่อยามที่รัฐฉี 齐国/齊國 Qí Guó (ฉีกั้ว) เข้มแข็งมากนั้น ก็มักจะยกกำลังไปบุกโจมตีรัฐอื่นๆ เพื่อแย่งเอาดินแดนหรือขยายดินแดนตัวเองไปเรื่อยๆ ทำให้เป็นที่เดือดร้อนของบรรดารัฐข้างเคียง ในที่นี้มีรัฐหลู่ 鲁国/魯國 Lǔ Guó หลู่กั้ว ก็เป็นรัฐเล็กๆหนึ่งที่ตกเป็นเป้าหมายการรุกรานของรัฐฉี ก่อนเกิดศึกใหญ่ของทั้งสองรัฐนั้น มีเรื่องเล่าว่า เมื่อตอนที่รัฐฉียกกองกำลังมาบุกประชิดดินแดนรัฐหลู่แล้ว เจ้าผู้ครองนครรัฐหลู่ได้ทรงเรียก โพร่วฝู่ เติร์มกองทัพออกมาต้านทานกองทัพรัฐฉีอย่างขยันขันแข็ง แต่ไม่ว่าทำเช่นไร ก็ไม่อาจขยาย

(ที่มาภาพ <http://image.baidu.com>)

กองทัพให้ได้มากดังที่ต้องการ เสียขบวนก็เกะกะเก้งก้างไม่ได้ตรงตามเป้าหมาย ท่านจึงกลุ่มพระทัยยังนึก ในตอนนี้เอง ก็ มีชาวเมืองหลู่คนหนึ่ง นามว่า ฉ่ากุ้ย 曹刿/曹蒧 Cáo Guì ได้ขอเข้าเฝ้าเจ้าเมืองหลู่ เนื่องจากฉ่ากุ้ยคนนี้ไม่ได้เป็นนักการทหาร

ไม่ได้เป็นข้าราชการ ไม่มีชื่อเสียงใดๆเลย กว่าเขาจะเข้าพบเจ้าเมืองนั้น ต้องผ่านด่านต่างๆ มากมาย สุดท้ายเจ้าเมืองหลู่ก็อนุญาตให้เข้าพบ เมื่ออยู่ต่อหน้าเจ้าเมืองแล้ว ฉ่ากุ้ยก็ถามเจ้าเมืองทันทีว่า กองทัพ

ฉีทัพพ้อันเกรียงไกรมาบุกประชิดเมืองเรา ท่านมีเหตุผลอันใดที่จะโน้มน้าวประชาชนทั้งประเทศให้ร่วมสู้กับท่านอย่างสุดชีวิต เจ้าเมืองหลู่โดนยิงคำถามที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน ก็ตอบไปว่า เมื่อยามปกติ ข้าก็จะ

แจกจ่ายเสื้อผ้า เหล้า ปลา อาหารให้กับเหล่าขุนนางอยู่เสมอ โดยมีได้เก็บเอาไว้ว่าเรอสุขแต่เพียงผู้เดียว
เจ้าเมืองหลู่จิงพูดอีกว่า ในยามที่ข้าพเจ้าบริหารเมือง ไหว้สวรรค์ ข้าจะใช้สัตว์ ของมีค่า เสื้อผ้าไหมอย่างดีเป็นเครื่องเซ่น และแจ้งทรัพย์สินสมบัติแห่งรัฐที่มี
ทั้งหมดให้กับสวรรค์ได้รับทราบอย่างตรงไปตรงมาด้วยความบริสุทธิ์ใจ โดยมีกลัปดบัง เจ้าเมืองก็ตอบอีก
ว่า ความซื่อสัตย์ต่อเทพสวรรค์เหล่านี้เป็นเพียงความดีอันน้อยนิด เหตุผลยังไม่หนักแน่นพอ เจ้าเมืองหลู่
จิงพูดต่อว่า คดีความน้อยใหญ่ในเมืองแห่งนี้ มีมากมายมหาศาล แม้ข้าจะไม่อาจจะพิสูจน์ความจริงให้
แจ่มชัดได้ทุกคดีความ แต่ข้าก็ให้ความยุติธรรมตามกฎหมายอย่างที่สุดแก่ประชาชนทุกคนของข้าอย่าง
เท่าเทียมกัน เจ้าเมืองบอกว่า อันนี้แหละคือความดี ที่ท่านจะใช้เป็นข้ออ้าง ในการรวบรวมพลทั้งประเทศให้
ร่วมต่อสู้กับท่านได้ หลังจากนั้นการเกณฑ์ทหาร การระดมเสบียง การสร้างกำแพงเมือง ทุกอย่างจึงได้
ได้รับความร่วมมืออย่างดีจากประชาชน เมื่อยามกองทัพทั้งสองเผชิญหน้ากัน เจ้าเมืองก็ได้ติดตามเจ้าเมือง
หลู่จิงออกรบด้วย ในสนามรบ กองทัพของฝ่ายฉี ลั่นกลองศึกชุดแรกให้สัญญาณกองทัพเตรียมพร้อมออก
รบ เจ้าเมืองหลู่จิงก็สั่งให้ลั่นกลองรบด้วยเช่นกัน แต่ถูกเจ้าเมืองหลู่จิงห้ามไว้ จนเมื่อกองทัพฉีลั่นกลองรบไป
แล้วสามชุด เจ้าเมืองจึงค่อยบอกให้เจ้าเมืองหลู่จิงให้ลั่นกลองรบได้ และสามารถเอาชนะกองทัพฉีได้
อย่างสวยงาม ต่อมาเจ้าเมืองหลู่จิงถามเหตุผล เจ้าเมืองจึงอธิบายว่า กองทัพฉีนั้นเมื่อกำลังและเข้มแข็งกว่า
กองทัพหลู่จิงมาก การปะทะซึ่งหน้าย่อมไม่อาจสู้ได้ ต้องใช้กลยุทธ์ที่แยบยล เมื่อกองทัพฉีลั่นกลองรบชุด
แรกนั้น ทำให้กองทัพฉีตื่นตัว เตรียมพร้อม และอีกเสบียงการประจัญบานเต็มที่ แต่กองทัพหลู่จิงยังคง
นิ่งเฉย ไม่มีทีท่าว่าจะรบด้วย ก็ค่อยๆ ลดความตื่นตัว ลดความฮึกเหิมลง พอลั่นกลองรบชุดที่สอง ก็ไม่
เห็นกองทัพหลู่จิงออกมารบด้วย ก็จะขาดความระมัดระวัง โดยคิดว่ากองทัพหลู่จิงที่เงียบเพราะซื่อสัตย์ไม่
กล้ารบด้วย พอกองทัพฉีลั่นกลองรบในชุดที่สาม ก็ยังไม่เห็นกองทัพหลู่จิงลั่นกลองออกรบด้วย ก็จะทำให้
กองทัพฉีเกิดความเหนื่อยหน่ายและประมาท ในตอนนั้นเอง เมื่อท่านสั่งให้ลั่นกลองรบได้เต็มที่ กองทัพ
หลู่จิงก็ออกจากรบมาทัน จึงระบายออกด้วยการบุกโจมตีกองทัพฉีอย่างรวดเร็วและดุเดือด กองทัพฉี
ยิ่งใหญ่ของฉีจึงต้องแตกพ่ายกลับไป จึงเป็นที่มาของการใช้กำลังที่น้อยกว่ารบชนะกองกำลังที่มากกว่า

ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้

成语比喻：一口气把工作做完。

成語比喻：一口氣把工作做完。

Chéngyǔ bǐyù: Yì kǒuqì bǎ gōngzuò zuò wán.

เฉิงยฺหวี่ ปี้ยฺวี่ : อี้ ไชวซี่ ป่า กงจั่ว จั่ว หวาน

สุภาษิตเปรียบว่า ทำงานให้เสร็จในจิตใจเดียว

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาษิตนี้ เช่น

今天大家一鼓作气，把剩下的工作干完。

今天大家壹鼓作氣，把剩下的工作幹完。

Jīntiān dàjiā yì gǔ zuò qì, bǎ shèng xià de gōngzuò gàn wán.

จินเทียน ต้าเจีย อี้ กู จั่ว ซี้, ป่า เซิง เซีย เตอะ กงจั่ว ก้าน หวาน

วันนี้ ทุกคนฮึดขึ้นมา ทำงานที่เหลือจนเสร็จสิ้น

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง